

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามแนวประกันคุณภาพการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนชุมชนวัดบ้านแก่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามแนวประกันคุณภาพการศึกษา
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามแนวประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนชุมชนวัดบ้านแก่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการที่ปรึกษาบุคลากรสถานศึกษาและสถานักเรียนจำนวน 62 คนในการรวบรวมข้อมูลได้รับแบบสอบถามคืนสมบูรณ์ครบถ้วนทุกฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งออกเป็น 2 ช่วง

ช่วงที่ 1 แบบสอบถามปัญหาการมีส่วนร่วมการบริหารโรงเรียนของชุมชนตามแนวประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านแก่งซึ่งประกอบด้วย ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านวิชาการ จำนวน 10 ข้อ ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านงบประมาณ จำนวน 9 ข้อ ปัญหาด้านบุคลากร จำนวน 10 ข้อ และปัญหาการบริหารทั่วไป จำนวน 8 ข้อรวม 37 ข้อ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อยและน้อยที่สุด ซึ่งแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.95

ช่วงที่ 2 แบบร่างการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามแนวประกันคุณภาพการศึกษาที่ผู้วิจัยได้นำปัญหาในช่วงที่ 1 มาร่างเพื่อจัดกลุ่มสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน

ตรงกันมาจัดเป็น ระบบ กลไกและกิจกรรมการพัฒนาตามวงจรเดมิ่ง(PDCA) เพื่อนำไปใช้สังเคราะห์เป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามแนวประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านแก่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 1

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบรอก ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีข้อค้นพบ แบ่งออกได้เป็น 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 ปัญหาการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามแนวประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวม พบว่า การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านวิชาการมีปัญหามากกว่าข้ออื่นๆ ด้านบุคลากรมีปัญหามากเป็นอันดับสอง ด้านงบประมาณมีปัญหามากเป็นอันดับที่สามและด้านบริหารทั่วไปมีปัญหาน้อยกว่าทุกปัญหา

ช่วงที่ 2 ผลการสังเคราะห์รูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามแนวประกันคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่จัดสนทนากลุ่ม ต่อการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามแนวประกันคุณภาพการศึกษา ตามวงจรเดมิ่ง สรุปได้เป็น 8 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมกำหนดประเด็นตามภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน
- ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมตัดสินใจเลือกประเด็นปัญหาตามภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน
- ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมวางแผนตามภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน
- ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมปฏิบัติงานตามภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน
- ขั้นที่ 5 การมีส่วนร่วม ตรวจสอบ ประเมินผลตามภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน
- ขั้นที่ 6 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ เลือกประเด็นที่ยังต้องปรับปรุงและรักษาไว้
- ขั้นที่ 7 การมีส่วนร่วม ปรับปรุง แก้ไข พัฒนา รักษาไว้
- ขั้นที่ 8 การมีส่วนร่วมรายงานผล

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรและวิเคราะห์หลักสูตรมีปัญหามากกว่าข้ออื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับชุมชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมการปรับปรุงหลักสูตร ในส่วนของบุคลากรสถานศึกษาย่อมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรเป็นอย่างดี แต่ก็ต้องประสบปัญหาภารกิจอื่น ๆ นอกเหนือจากงานในหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรี บูรณพันธ์ (2538) พบว่า ปัญหาที่พบ ได้แก่ บุคลากรมีภาระการสอนมาก งบประมาณและสถานที่ไม่เพียงพอ ไม่มีข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการนิเทศ ติดตามผล สอดคล้องกับ วราภรณ์ บางเลียง(2534) พบว่า ทุกหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีการศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำไปใช้มากกว่าการวิเคราะห์เพื่อหาความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น อุดสาห์ พาสกุล(2531) พบว่า กลุ่มประสบการณ์ที่สามารถปรับให้เหมาะสมกับท้องถิ่นในระดับน้อยไปจนถึงมาก ได้แก่ กลุ่มทักษะภาษาไทย กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ และกลุ่มประสบการณ์พิเศษทางด้านอาชีพในท้องถิ่น พิมล มัชฌมบุรุษ(2531) พบว่า มีเรื่องและเนื้อหาในแผนการสอนสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น 66 เรื่อง มีเรื่องและเนื้อหาที่เป็นความต้องการของท้องถิ่นแต่ไม่มีในแผนการสอน 49 เรื่อง มีเรื่องและเนื้อหาในแผนการสอนแต่ไม่มีในความต้องการของท้องถิ่น 95 เรื่อง ที่เป็นเช่นนี้เพราะขาดการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการปรับปรุงหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตรนั่นเอง ผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อค้นพบวิธีการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้านการวางแผน ได้แก่ การเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการสำรวจปัญหาและความต้องการร่วมกำหนดขั้นตอนการทำงาน ร่วมเป็นคณะทำงานวางแผน ร่วมประชุมปรึกษาวางแผน การเสนอแนวทางและวิเคราะห์ทางเลือกการดำเนินงาน การเข้ามาร่วมปฏิบัติกิจกรรม ได้แก่ เข้ามาเป็นวิทยากร เป็นผู้สังเกต ร่วมเป็นคณะทำงานให้บริการแหล่งเรียนรู้เป็นต้น การเข้ามามีส่วนร่วมการตรวจสอบ ประเมินผล ได้แก่ การเป็นคณะกรรมการตรวจสอบประเมินผล เข้ามาเป็นคณะกรรมการกำหนดเกณฑ์การตรวจสอบและประเมินผล การเข้ามามีส่วนร่วมการปรับปรุง แก้ไข พัฒนา ได้แก่ การให้ข้อเสนอแนะ ร่วมอภิปรายผล การให้ข้อมูลย้อนกลับ การช่วยดำรงรักษาสิ่งที่ได้ไว้ให้ยั่งยืน

2. ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมการจัดหางบประมาณ มีปัญหามากกว่าข้ออื่นๆ ทั้งนี้ เป็นเพราะ โรงเรียน

ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการ โรงเรียนจึงประสบปัญหางบประมาณที่จะนำมาใช้จ่ายภายในโรงเรียนจึงเป็นภาระของชุมชนที่จะต้องมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรทั้งในชุมชนและนอกชุมชนมาช่วยเหลือโรงเรียน มิฉะนั้นการจัดการศึกษาของโรงเรียนจะประสบปัญหามากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ฌนพพล เสนาะคนตรี (2541) ที่พบว่าปัญหาที่พบมากที่สุดคือ งบประมาณที่จัดสรรให้มาดำเนินการไม่เพียงพอ สอดคล้องกับ ปกรณ์ กันอุปัทว์(2548) พบว่าสถานะทางเศรษฐกิจทั่วไปและในชุมชนนับเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง สอดคล้องกับ สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์ (2532) พบว่า การมีส่วนร่วมสนับสนุนด้านการเงินมีความเด่นชัดมากกว่าการสนับสนุนด้านอื่นๆและขอค้นพบของ สิริกาญจน์ โกสุม (2542) ที่ศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับ อุทัย บุญประเสริฐ (2529) ที่พบว่าเศรษฐกิจเป็นดัชนีสำคัญที่แสดงถึงระดับคุณภาพชีวิตของคนในชนบท และเศรษฐกิจชุมชนเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงความพร้อมของชุมชนที่จะเข้าร่วมกับโรงเรียน สอดคล้องกับ เฮย์(Hay ,1981) พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมของประชาชนในชนบทของบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆน้อยกว่าบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง สอดคล้องกับ คัทแมน(Kaufman,1994) พบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้และความยาวนานในการอาศัยอยู่ในท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชน สอดคล้องกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ที่กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการเงินและการลงทุนเพื่อการศึกษา การร่วมระดมทุนเพื่อการศึกษา จำเป็นจะต้องอาศัยทรัพยากรและสรรพกำลังทั้งปวงจากท้องถิ่น ชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการระดมทุนเพื่อการศึกษา โดยบริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็นรวมทั้งร่วมติดตามการใช้เงินให้เกิดประโยชน์สูงสุดเป็นไปอย่างโปร่งใส ผลการวิจัยครั้งนี้ได้ค้นพบวิธีการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้านการวางแผนงานด้านงบประมาณ โดยให้เข้ามาร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น กำหนด ทิศทาง แนวทาง กิจกรรมการจัดหางบประมาณ แหล่งงบประมาณ การเข้ามามีส่วนร่วม ปฏิบัติกิจกรรมด้านงบประมาณได้แก่ แต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการ ระดมทุนจัดหางบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในหลายรูปแบบ ควบคุม นิเทศ ติดตาม กำกับการใช้จ่ายงบประมาณ สนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ ช่วยเหลือด้านแรงงาน การเข้ามาเป็นวิทยากร การเข้ามามีส่วนร่วม ตรวจสอบ ประเมินผล ได้แก่ กำหนดมาตรการ ควบคุม ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ ตรวจสอบผลผลิตของโครงการ สร้างเครื่องมือรูปแบบการติดตาม ตรวจสอบ เก็บข้อมูลผลการดำเนินงาน ช่วยประชาสัมพันธ์ การจัดหางบประมาณ การเข้ามามีส่วนร่วมปรับปรุง แก้ไข พัฒนาได้แก่ กำหนดวิธีการระดมทุนในครั้งต่อไป ประชุมปรับปรุงแก้ไขวิธีการด้านงบประมาณ

ให้ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น การดำเนินงานด้านงบประมาณ วางเป้าหมายการดำเนินงานครั้งต่อไป

3. ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรมีปัญหามากกว่าข้ออื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือด้านแรงงานทำงานร่วมกับคณะครูและให้เกียรติครูมากกว่าที่จะตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของครูมาก่อน อีกทั้งหลักเกณฑ์การประเมินครูและบุคลากรนั้นชุมชนไม่มีความเข้าใจชัดเจนและยังคงมีความเข้าใจว่าการตรวจสอบ ประเมินผลงานของครู เป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาผู้เดียว ซึ่งสอดคล้องกับ กัลยา พินเศษ (2547) จากการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับน้อย ในเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดให้มีการประเมินผลและการติดตามผลการพัฒนาบุคลากรตามแผนงานที่วางไว้ การจัดเกณฑ์หรือมาตรฐานในการประเมินผล การประเมินผลการพัฒนาเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่อง การกำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินไว้อย่างชัดเจน การติดตามผลการปฏิบัติงานเป็นการพัฒนาบุคลากร ผลที่ประเมินได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผน/โครงการ การให้โรงเรียนนำผลการประเมินมาเผยแพร่เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับ แมนเนทท์ (Maneth. 1988) ที่พบว่าเหตุผลที่ไม่ประเมินผล คือ ไม่มีเวลา ไม่มี ความเชื่อมั่น และวิธีการ 3 แบบ ที่ใช้ในการประเมินผลมากคือ การสังเกต การรายงานเป็นรายบุคคล และการเขียนรายงาน สอดคล้องกับทองฟู ศิริวงศ์ (2536:124) ที่กล่าวว่า การประเมินผลพัฒนา คือ การวัดและค้นหาคุณค่าของการพัฒนาในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อดูประสิทธิผลของการจัดการพัฒนาสิ่งสำคัญคือต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินว่าจะประเมินอะไร เมื่อใด ใช้วิธีใด ใครเป็นผู้ประเมิน และจะประเมินใคร สอดคล้องกับ สมพงษ์ เกษมสิน (2526:150) ที่กล่าวว่า การประเมินผล นับว่าเป็นวิธีการที่สำคัญประเภทหนึ่ง ในกระบวนการพัฒนาบุคลากร การประเมินผลที่ดีและดำเนินไปโดยถูกต้องตามหลักวิชา จะเป็นเครื่องมือช่วยให้ทราบถึงอุปสรรค ข้อขัดข้องและวัดความสามารถในการพัฒนาบุคลากร ซึ่งสามารถนำไปปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป การประเมินจะต้องจัดให้มีมาตรฐานเพื่อใช้สำหรับเปรียบเทียบผลที่ได้จากการพัฒนาบุคลากรเสียก่อน เพราะถ้าไม่ได้กำหนดมาตรฐานขึ้นแล้วก็จะไม่สามารถทราบได้ว่าผลที่ได้รับจากการพัฒนานั้นดีขึ้นเพียงไรและควรจะได้รับ การปรับปรุงเพียงไร การวิจัยครั้งนี้พบว่าวิธีการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้านบุคลากรการมีส่วนร่วมการวางแผน ได้แก่ การเข้าร่วมประชุมรับทราบข้อมูล กรอบการปฏิบัติงานของบุคลากร การเสนอแนวคิดการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร กำหนดแผน โครงการและกิจกรรม การประเมิน การมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรม ได้แก่ การเข้าร่วมประชุมสัมมนาแนวทางการ

ดำเนินงาน ร่วมจัดทำเครื่องมือ เกณฑ์การประเมิน ร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากร การมีส่วนร่วมตรวจสอบประเมินผล ได้แก่ เป็นคณะกรรมการประเมินผล ให้ข้อมูลพฤติกรรมของครูเสนอผู้บริหาร โรงเรียน เป็นคณะกรรมการเสนอแนะการพิจารณาความดีความชอบประจำปี เข้ามาประเมินโครงการ กิจกรรมของโรงเรียน การเข้ามามีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไข พัฒนา ได้แก่ ให้ข้อเสนอแนะวิธีการ ปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของบุคลากร ให้ขวัญกำลังใจบุคลากร วิเคราะห์งานที่ประสบผลสำเร็จและคงสภาพไว้

4. ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านบริหารทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่ที่มีปัญหามากกว่าข้ออื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุมชนไม่เข้าใจไม่เคยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการบริหารการใช้สถานที่ของโรงเรียนมาก่อน เคยเข้ามาช่วยพัฒนาอาคารสถานที่ เข้ามาช่วยดูแลรักษา เข้ามาใช้สนามแข่งขันกีฬาของชุมชน เข้ามาใช้อาคารเอนกประสงค์จัดงานบวช งานแต่ง แต่ไม่เคยเข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่มาก่อน ยังไม่เข้าใจบทบาทของตนเองในด้านนี้ สอดคล้องกับประสิทธิ์ ศรีจันทร์ (2548) พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการปกครองดูแลรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน ของสถานศึกษาตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ กำหนด ฯลฯ อันเนื่องมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บางตำแหน่งยังมีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ ไม่เข้าใจบทบาทของตนเอง ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าวิธีการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมคือการมีส่วนร่วมการวางแผน ได้แก่ เข้ามาสำรวจ วิเคราะห์ กำหนดแผนการใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่ การมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรม ได้แก่ ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ร่วมพิจารณาการใช้อาคารสถานที่ เข้ามาเป็นคณะกรรมการปรับปรุงอาคารสถานที่ ประชาสัมพันธ์ให้เข้ามาใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่ เป็นคณะกรรมการติดตามกำกับ การใช้ประโยชน์อาคารสถานที่การมีส่วนร่วมตรวจสอบประเมินผล เป็นคณะกรรมการประเมินผลการใช้ แลกเปลี่ยนข้อมูลการใช้ประโยชน์ ให้ข้อมูลในแบบสอบถาม การมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไข พัฒนา ได้แก่ ร่วมพิจารณาหาข้อบกพร่องการใช้ประโยชน์ ให้ข้อมูลสภาพปัจจุบัน จุดเด่นจุดด้อยที่ต้องพัฒนาเสนอผู้บริหารโรงเรียน

การวิจัยครั้งนี้ หลังจากที่ได้จัดสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามแนวประกันคุณภาพการศึกษา ตามภารกิจหลักของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านแก่งทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากรและด้านบริหารทั่วไป สรุปได้เป็น 8 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมกำหนดประเด็นตามภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมคัดสนใจเลือกประเด็นปัญหาตามภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมวางแผนตามภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมปฏิบัติงานตามภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน ขั้นที่ 5 การมีส่วนร่วม ตรวจสอบ ประเมินผลตามภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน

ขั้นที่ 6 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ เลือกประเด็นที่ยังต้องปรับปรุงและรักษาไว้ ขั้นที่ 7 การมีส่วนร่วม ปรับปรุง แก้ไข พัฒนา รักษาไว้และขั้นที่ 8 การมีส่วนร่วมรายงานผล ซึ่งได้รูปแบบที่ สอดคล้องกับ อรอนงค์ ธรรมกุล (2538) พบว่า รูปแบบการมีส่วนร่วม ได้แก่การให้สมาชิกองค์กร มีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผน การดำเนินการ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วม ในการประเมินผลและสรุปผลกิจกรรมที่สมาชิกในองค์กรร่วมกันปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมติดตาม ประเมินผล พรทิพา จุลสุคนธ์ (2542) พบว่า การเสริมสร้างศักยภาพของสถานศึกษาโดยเปิด โอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน คือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วม ประเมินผลและร่วมรับผลประโยชน์และ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา 2 รูปแบบ คือ โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการมีส่วนร่วมและการมีส่วนร่วมที่เกิดจากการเชื่อมประสาน ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เอกวิทย์ บุญยะคงรัตน์ (2547) ที่พบว่า รูปแบบการพัฒนา มาตรฐานการศึกษาเพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มี 4 ขั้นตอน ตามกระบวนการ PDCA ของเดมิ่ง สอดคล้องกับภานุกานต์ ช่อผกา (2548) ที่พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านผู้บริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใช้กระบวนการ PDCA ในการแก้ปัญหา สอดคล้องกับแวเวนตร์ พิพัฒนประดิษฐ์(2548) ที่พบว่า รูปแบบการ พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในเขต พื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 มีระบบ กลไกและกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความ ร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

จากการที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์รูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตาม แนวประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านแก่ง มี 8 ขั้นตอนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของผู้วิจัยหลายคน ทำให้มีความเชื่อมั่นว่า งานวิจัยครั้งนี้จะเป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบ มีส่วนร่วมของชุมชนตามแนวมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนชุมชนวัดบ้านแก่งและโรงเรียนอื่นๆสามารถนำไปเป็นแนวทางบริหารโรงเรียนให้เกิด ประโยชน์ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลจากการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามแนว ประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านแก่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมของชุมชนด้านวิชาการควรจัดให้มีการเผยแพร่ความรู้ด้านหลักสูตร ทั้ง 8 สารให้ชุมชนได้ทราบการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้สื่อ IT การสืบค้นทาง Internet การจัดการเรียนรู้โดยผู้ปกครอง การใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

1.2 การมีส่วนร่วมของชุมชนด้านงบประมาณ ควรจัดตั้งมูลนิธิประจำโรงเรียนเพื่อนำดอกผลมาพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนมีการระดมทรัพยากรภายนอกมาใช้ในโรงเรียนเผยแพร่ความรู้ระเบียบการเงินพัสดุและการควบคุมภายในให้ชุมชนได้รับทราบ

1.3 การมีส่วนร่วมของชุมชนด้านบุคลากรเผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ให้ทุกฝ่ายได้รับทราบ โดยเฉพาะบทบาท อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรในสถานศึกษาฯ ยังไม่มีระเบียบที่ชัดเจนออกมาและเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่อาจกระทบต่อขวัญ กำลังใจของบุคลากรในสถานศึกษาได้

1.4 การมีส่วนร่วมด้านบริหารทั่วไปควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้เกิดความตระหนักเรื่องความรักและความผูกพันของ โรงเรียนกับชุมชนอันเป็นสถาบันหนึ่งที่ต้องช่วยกันพัฒนา และดูแลรักษา ทรัพยากรจากภายนอกมาซ่อมแซมหรือก่อสร้างเพิ่มเติม ไม่รอแต่งบประมาณจากรัฐอย่างเดียว

2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน

2.2 ควรวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหาร โรงเรียนเพื่อให้เกิดรูปแบบที่หลากหลาย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของชาติสืบไป